

Ondernemers waarschuwen: kwijtschelding van schulden dreigt de norm te worden

01-4-2026

De afgelopen jaren is er veel aandacht gekomen voor mensen met problematische schulden. Dat is begrijpelijk en soms lopen de schulden ook erg uit de hand. Wanneer iemand structureel niet meer aan financiële verplichtingen kan voldoen, is schuldhelpverlening een belangrijk instrument om weer perspectief te bieden. Toch groeit er bij ondernemers en schuldeisers een duidelijke zorg: kwijtschelding van schulden lijkt steeds vaker de standaard te worden.

Ondernemersorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland trokken onlangs aan de bel in een position paper aan de Tweede Kamer. Volgens hen dreigt de balans binnen het Nederlandse schuldhelpsysteem te verschuiven. En dat kan uiteindelijk gevolgen hebben voor zowel ondernemers als de betalingsmoraal in Nederland. Wij nemen in dit artikel hun brandbrief door.

Steeds vaker een nulaanbod

Binnen schuldhelpverleningstrajecten kan er sprake zijn van een zogenoemd nulaanbod. Dat betekent dat schuldeisers geen enkele betaling ontvangen en de volledige schuld wordt kwijtgescholden.

Zo'n oplossing kan logisch zijn wanneer iemand aantoonbaar geen afloscapaciteit heeft. Denk bijvoorbeeld aan situaties waarin iemand langdurig ziek is of structureel onder het bestaansminimum leeft. In dergelijke gevallen kan kwijtschelding een realistische en humane oplossing zijn vanuit het oogpunt van de debiteur.

Volgens cijfers van brancheorganisatie NVVK gebeurt dit echter steeds vaker. Inmiddels wordt ongeveer één op de drie schulden van particulieren volledig kwijtgescholden. Daarmee dreigt het nulaanbod te veranderen van een uitzonderlijke maatregel naar een standaardpraktijk.

Voor veel ondernemers is dat een zorgelijke ontwikkeling. Wie gaat immers uw gemaakte kosten en geleverde diensten betalen?

Balans tussen hulp en verantwoordelijkheid

Ondernemers benadrukken dat zij het belang van schuldhulpverlening absoluut erkennen. In veel gevallen werken schuldeisers actief mee aan schuldregelingen om mensen een nieuwe start te geven. Tegelijkertijd is het uitgangspunt van het systeem altijd geweest dat schuldhulpverlening wederkerig moet zijn. Dat betekent dat mensen met schulden hulp krijgen, maar ook een inspanning leveren om hun schulden –voor zover mogelijk – af te lossen.

Om die balans te bewaken werd in 2021 de zogenaamde 5%-regeling ingevoerd. Deze regeling houdt in dat schuldeisers in principe minimaal een kleine aflossing ontvangen, zodat schulden niet volledig vrijblijvend worden kwijtgescholden.

Volgens VNO-NCW en MKB-Nederland dreigt deze balans nu te verdwijnen. Vanuit verschillende sectoren, zoals energiebedrijven, deurwaarders en mkb-bedrijven, komen signalen dat schuldeisers steeds vaker wordt gevraagd om in te stemmen met volledige kwijtschelding.

Gevolgen voor ondernemers en betalingsmoraal

Wanneer schulden steeds vaker volledig worden kwijtgescholden, kan dat meerdere gevolgen hebben voor de betalingsmoraal. Voor ondernemers betekent het in de eerste plaats dat zij een steeds groter deel van hun openstaande vorderingen moeten afschrijven. Vooral kleinere bedrijven kunnen hier last van krijgen. Een onbetaalde factuur kan direct invloed hebben op de cashflow en de financiële stabiliteit van een onderneming.

Daarnaast speelt er een breder maatschappelijk effect. Wanneer het idee ontstaat dat schulden uiteindelijk toch worden kwijtgescholden, kan dat de betalingsmoraal onder druk zetten. Waarom zou iemand zijn rekening nog betalen als deze toch worden kwijtgescholden? Ondernemersorganisaties waarschuwen dat dit het gevoel van rechtvaardigheid aantast bij mensen en bedrijven die hun verplichtingen wél nakomen.

Kans op herhaling van schulden

Een ander punt van zorg is dat schuldregelingen niet altijd leiden tot een duurzame oplossing. Volgens ondernemersorganisaties wordt regelmatig gezien dat mensen kort na een schuldregeling opnieuw in financiële problemen komen.

Dit kan erop wijzen dat kwijtschelding soms wordt toegepast zonder voldoende begeleiding of nazorg. Wanneer de onderliggende problemen niet worden aangepakt, bestaat het risico dat schulden zich opnieuw opstapelen. Daarom pleiten ondernemersorganisaties voor betere begeleiding tijdens en na schuldhulpverleningstrajecten. Alleen zo kan worden gewerkt aan structurele financiële stabiliteit.

Ruimte voor maatwerk blijft belangrijk

Dat betekent niet dat nul-aanbiedingen volledig moeten verdwijnen. In uitzonderlijke situaties kan volledige kwijtschelding nog steeds de meest humane oplossing zijn. Volgens VNO-NCW en MKB-Nederland is het echter belangrijk dat dit alleen gebeurt onder duidelijke voorwaarden. Denk bijvoorbeeld aan heldere criteria, intensieve begeleiding en verplichte nazorg.

Daarnaast pleiten zij ervoor om tijdens een schuldregeling regelmatig opnieuw te kijken naar de financiële draagkracht van iemand. Wanneer de situatie verbetert, moet er ook ruimte zijn om alsnog een bijdrage aan schuldeisers te leveren.

Evenwichtig schuldensysteem

Het Nederlandse schuldhulpsysteem moet volgens ondernemersorganisaties zowel sociaal als rechtvaardig blijven. Mensen met schulden verdienen ondersteuning en perspectief, maar schuldeisers moeten er ook op kunnen vertrouwen dat er serieus wordt gekeken naar aflossing waar dat mogelijk is.

Voor ondernemers is het belangrijk om alert te blijven op betalingsproblemen en tijdig actie te ondernemen wanneer facturen onbetaald blijven. Hoe eerder een betalingsachterstand wordt aangepakt, hoe groter de kans op een oplossing.

Heeft u te maken met klanten die niet betalen of dreigen te verdwijnen in een schuldregeling? Neem dan contact op met Willems

Gerechtsdeurwaarders & Incasso. Wij helpen u graag bij het incasseren van openstaande vorderingen en adviseren u over de beste aanpak voor uw situatie.

